

MEMÒRIA

INSTITUT PER A LA CONVIVÈNCIA I L'ÈXIT ESCOLAR

CURS 2019-2020

ÍNDEX

- 1.Introducció i justificació
- 2.Membres de l'equip
- 3.Àmbits d'actuació
 - 3.1. Convivència
 - 3.2. Coeducació (Igualtat i Diversitat)
 - 3.3. Assessorament i intervenció
 - 3.4. Pla de retorn a les activitats educatives presencials (després de la COVID). Recursos per a l'atenció psicosocial.
- 4.Àmbit normatiu
- 5.Coordinació amb institucions i entitats
- 6.Comunicació i difusió
- 7.Avaluació
- 8.Pla de Coeducació de les Illes Balears 2019-2022

ANNEXS

- Annex 1. Dades sobre les Memòries de Convivència 2019-2020
- Annex 2. Pla de feina Institut per a la Convivència 2020-2021
- Annex 3. Pla de l'Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar 2020-2024

1. INTRODUCCIÓ

La formació en el respecte dels drets i les llibertats fonamentals i en l'exercici de la tolerància dins els principis democràtics de convivència és un dels objectius que ha de definir el sistema educatiu. Aprendre a viure junts constitueix, sense cap dubte, una de les finalitats bàsiques de l'educació i un repte per als nostres centres docents, on l'alumnat ha d'aprendre a conviure coneixent millor els altres i a crear un entorn que impulsi la realització de projectes comuns, la prevenció de conflictes i, en tot cas, si s'escau, la resolució pacífica d'aquests. L'article 27.2 de la Constitució preveu que l'educació ha de tenir per objecte el ple desenvolupament de la personalitat humana en el respecte als principis democràtics de la convivència i els drets i les llibertats fonamentals. Així mateix, la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació (LOE), configura la convivència com un principi i com un fi del sistema educatiu i recull, com a elements que la inspiren, la prevenció del conflicte i la resolució pacífica d'aquest.

El centre educatiu ha d'esdevenir aquell entorn segur, amable i acollidor en el qual s'equilibren les mancances amb les quals l'alumnat arriba a les aules a conseqüència del masclisme que impregna la societat; aquell en el qual s'eliminen tot tipus de desigualtats i mecanismes discriminatoris per raó de sexe, identitat i expressió de gènere; característiques físiques, psíquiques o sexuals; diversitat familiar; ètnia, procedència o classe social, i aquell en el qual l'alumnat, així com tota la comunitat educativa, pugui desenvolupar lliurement les seves identitats en un clima d'igualtat real i sense cap tipus de condicionants i limitacions possibles.

En l'any 2008 es creà l'Institut per a la Convivència i l'Èxit escolar mitjançant el decret 10/2008 (BOIB núm. 15, de 31 de gener), com a òrgan de caràcter consultiu i organitzatiu d'activitats que ajudin a la prevenció de situacions de conflicte, la recerca de l'èxit escolar, la socialització i formació complementària de l'alumnat, i el coneixement, l'anàlisi, l'avaluació, la valoració de la convivència als centres educatius. L'àmbit de l'Institut seran els centres educatius de la comunitat autònoma de les Illes Balears. **A les delegacions territorials de la Conselleria d'Educació i Cultura de Menorca i d'Eivissa i Formentera, l'Institut durà a terme les seves funcions mitjançant personal adscrit al mateix Institut, per al seu millor funcionament en tot l'àmbit territorial de la comunitat autònoma.**

Les finalitats de l'Institut són: Contribuir a la millora del desenvolupament de l'activitat escolar en els centres educatius de la comunitat autònoma de les Illes Balears mitjançant:

1. L'anàlisi de conflictes i el suport a les activitats de prevenció organitzades des de l'Administració educativa.
2. La proposta d'activitats per a l'impuls de l'èxit escolar, en coordinació amb les diverses actuacions encaminades a reduir el fracàs escolar que inicien els diferents estaments de l'administració educativa.
3. El disseny d'activitats socioeducatives que fomentin la creació de vincles positius entre els membres de la comunitat escolar, en col.laboració amb altres administracions i entitats.
4. El suport als centres educatius per a l'elaboració de plans i actuacions destinats a promoure la convivència i l'èxit escolar.

Les funcions de l'Institut són:

1. Actuar com a òrgan permanent de **recollida d'informació sobre la convivència escolar i promoure la investigació sobre diferents corrents i tendències.**
2. **Analitzar la informació recollida** sobre la convivència en els centres educatius de les Illes Balears i proposar els corresponents plans d'actuació.
3. **Proposar, a partir de les dades recollides, actuacions concretes i susceptibles d'aplicació** com:
 - a) **L'elaboració i la difusió de models de convivència** que facilitin a la comunitat educativa estratègies per a la millora de les relacions, i de programes que afavoreixin la prevenció o la resolució de conflictes.

b) **L'assessorament a les famílies** sobre l'actuació en casos de conflicte i assetjament escolar.

c) **La formació del professorat i de l'alumnat** en matèria de prevenció i resolució de conflictes i en tasques de mediació.

4. Orientar les famílies, l'alumnat i el personal dels centres docents pel que fa a la convivència escolar.

5. Col·laborar i assessorar en l'elaboració, l'avaluació o el seguiment dels plans de convivència escolar.

6. Difondre l'anàlisi de les dades i de les experiències dels centres sobre els plans d'actuació aplicats.

7. Promoure la col·laboració entre totes les institucions implicades en matèria de convivència escolar.

8. Col·laborar en el disseny d'actuacions i programes encaminats a la millora del rendiment educatiu.

9. Col·laborar en l'impuls de l'èxit escolar com a mesura de prevenció de situacions de risc d'abandonament del sistema educatiu i, per tant, de prevenció de situacions de conflicte en l'àmbit escolar.

10. Col·laborar en l'elaboració d'un pla d'obertura dels centres docents sostinguts amb fons públics en horari no lectiu, que pugui oferir activitats formatives, artístiques, esportives i lúdiques que fomentin la socialització i la participació de l'alumnat.

11. Promoure la col·laboració de les diverses entitats locals, insulars i autonòmiques, així com d'altres associacions d'àmbit escolar i social, en el disseny i la realització d'aquestes activitats socioeducatives.

12. Elaborar i aprovar la memòria del treball realitzat al llarg de l'any escolar.

Cal considerar aquesta memòria com una eina imprescindible per millorar la tasca de l'INSTITUT.

2. MEMBRES DE L'EQUIP

Durant el curs 2019-2020 van ser part de l'equip de l' INSTITUT els membres següents:

Marta Escoda Trobat, ATD, directora fins el mes de gener

Jaume Font Mach, ATD i director a partir del 21 de gener

Ana Maria Amengual Rigo, ATD

Alexandre Camacho Prats, ATD

Eulària Gelabert Bauzà, ATD a partir del mes de febrer.

3. ÀMBITS D'ACTUACIÓ

3.1. Convivència

3.2. Coeducació (Igualtat i Diversitat)

3.3. Assessorament i intervenció

3.4. Pla de retorn a les activitats educatives presencials (després de la COVID). Recursos per a l'atenció psicosocial.

Destacam el treball realitzat en tres accions: el "Pla de retorn a les activitats educatives presencials (després de la COVID). Recursos per a l'atenció psicosocial", el "Pla de Coeducació de les Illes Balears 2019-2022" i el projecte d' inversió "Assessoria tècnica per a dinamitzar i implementar la Coeducació i la Prevenció de les violències masclistes als centres educatius de les Illes Balears

3.1. Convivència

1. Foment de bones pràctiques: prevenció

En aquest apartat recollim les principals actuacions encaminades a difondre les activitats i bones pràctiques en convivència.

- S'han organitzat 3 Trobades de coordinadors i coordinadores de convivència i de coeducació. Amb l'assistència de 251 docents a Mallorca, 65 a Menorca i 69 a Eivissa. Un total de 385 docents.
- A la plana web de l'INSTITUT PER A LA CONVIVÈNCIA I L'ÈXIT ESCOLAR s'han incorporat vídeos, reportatges, experiències i bibliografia que fomenten les bones pràctiques.
- Aquest curs no s'ha pogut realitzar, a causa de l'estat d'alarma derivat de la pandèmia de la COVID
- la trobada d'alumnat promotor de la convivència, així com col·laborar en la III Jornada de cibermentors i cibermentores, com és tradició al nostre servei.

2. Formacions relacionades amb convivència.

2.a Reunions formatives organitzades per l'Institut

1. **Assetjament escolar** : 2 accions a Mallorca amb 54 persones formades, 1 acció a Menorca amb 23 persones formades i 1 acció a Eivissa amb 29 persones. Un total de 106 persones formades.
2. **Pràctiques restauratives i mediació**: 5 accions formatives dirigides a 107 persones (4 accions i 81 persones formades formen part de l'acció)
3. **Prevenció, detecció, notificació de casos de maltractament infantil**: 3 formacions una a cada illa amb un total de 101 participants. 36 a Mallorca, 19 a Menorca i 46 a Eivissa.

4. **Dissenyant futurs sociocomunitaris:** 35 centres inscrits per participar en l'acció formativa de 12 hores dirigides a famílies, alumnes i professionals docents i no docents. Només han pogut finalitzar la formació 8 centres: 4 de Pràctiques Restauratives amb 81 participants, 2 de Mindfulness amb 74 participants i 2 d'Educació Emocional.
5. **5a reunió de Coordinadors de convivència i 3a d'Agents de coeducació:** 3 accions formatives dirigides a 381 coordinadors de convivència i de coeducació. Han participat 248 docents a Mallorca, 67 a Menorca i 66 a Eivissa
6. **Jornada formativa a Inca: Alternativa a les expulsions.** Jornada organitzada conjuntament amb l'Ajuntament d'Inca, amb la participació d'equips directius i d'orientació dels centres educatius de la localitat

Jornades		Gènere de l'alumnat			Total
Seu	Dia	Femení	Masculí	No binario	
Eivissa	12/11/2019	56	10	-	66
Menorca	18/11/2019	60	7	-	67
Mallorca	20/11/2019	217	31	-	248
Total		333	48		381

3.2 Coeducació: igualtat i diversitat

1. Foment de bones pràctiques: prevenció

1.1 Programa d'accions de sensibilització en els centres educatius entorn al 25N

- a) Convocatoria de centres docents de titularitat pública que imparteixen ensenyaments no universitaris de las Illes Balears per a participar en el programa "Accions de sensibilització per a la prevenció de les violències masclistes als centres educatius en el marc de la

celebració del 25 de novembre, día internacional per a l'eliminació de les violències contra les dones. Any 2019

- b) Resolució per la qual s'ofereixen activitats als centres sostinguts amb fons públics que imparteixen ensenyaments no universitaris de les Illes Balears, preferentment centres concertats organitzades dins del programa "Accions de sensibilització per a la prevenció de les violències masclistes als centres educatius en el marc de la celebració del 25 de novembre, día internacional per a l'eliminació de les violències contra les dones. Any 2019"

Centres públics: A Mallorca participen 78 centres, 13 a Menorca, 13 a Eivissa i 1 a Formentera.

MALLORCA	Gènere de l'alumnat		
Descripció dels centres	Femení	Masculí	No binari
78 centres.	20.373	21.762	-
Segons tipus de centre: 1 EI, 31 CEIP, 1 CIFP, 1 Cte, 43 IES i 1 CEPA.			

MENORCA	Gènere de l'alumnat		
Descripció dels centres	Femení	Masculí	No binari
13 centres.	3.409	3.103	-
Segons tipus de centre: 1 EI, 4 CEIP, 1 EA, 5 IES i 2 CEPA.			

EIVISSA i FORMENTERA	Gènere de l'alumnat		
Descripció dels centres	Femení	Masculí	No binari
14 centres: 13 d' Eivissa i 1 de Formentera.	2.936	2.760	-
Segons tipus de centre: 7 CEIP, 5 IES, 1 CEPA 1 EA			

En total, les accions del programa han arribat a 26.718 alumnes de gènere femení i 27.625 alumnes de gènere masculí de les Illes Balears

Activitats realitzades en centres concertats

Centres concertats: 1 a Eivissa, 9 a Mallorca

SIRENA FISSURA (PRIMARIA) MALLORCA

Nom del centre i municipi		Curs	Professotat			Alumnat		
			Femení	Masculí	No binari	Femení	Masculí	No binari
CEIP PENYAL (Son Servera)	NA	5º y 6º	5	4	-	60	70	-
CEIP DE N'AMER (Sant Llorenç)	PUNTA	4º, 5º y 6º	SD	SD	-	SD	SD	-
COL·LEGI ALFONSO DE LIGORIO (Palma)	SAN M.ª	3º, 4º, 5º y 6º	7	1	-	45	58	-
COL·LEGI JESÚS (Palma)	MARIA	4º, 5 y 6º	8	1	-	76	72	-
CEIP INDIOTERIA (Palma)	SA	3º y 5º	2	2	-	23	22	-
CC ES LICEU (Marratxí)		5º y 6º	4	-	-	51	59	-
CEIP ES PUIG (Lloseta)		4º, 5º y 6º	5	4	-	102	107	
CEIP COLÒNIA DE SANT JORDI (Ses Salines)		4º, 5ª y 6º	2	1	-	32	40	-
Total (provisional)			33	13	-	389	428	-

LA NOIA DE LA BENZINERA (ESO) MALLORCA

Nom del centre i municipi			Etap	Professorat			Alumnat		
				Femení	Masculí	No binari	Femení	Masculí	No binari
CC ES LICEU (Marratxí)		ESO	2	2	-	16	35	-	
CC SANTA MAGDALENA SOFIA (Palma)		ESO	3	3	-	29	32	-	
Total			5	5	-	45	67	-	

TEATRE FÒRUM DE GÈNERE (ESO) MALLORCA

Nom del centre i municipi		Etap	Professorat			Alumnat		
			Femení	Masculí	No binar	Femení	Masculí	No binari
CC SANTA MAGDALENA SOFIA (Palma)		ESO	3	3	-	28	36	-
CC COLEGIO FRA JOAN BALLESTER (Campos)		ESO	2	2	-	25	21	-
CC COLEGIO LA MILAGROSA (Palma)		ESO	3	2	-	28	21	-
CC COLEGIO SANT PERE (Palma)		ESO	1	3	-	29	38	-
CC COLEGIO MONTISION (Pollença)		ESO	2	2	-	12	23	-
Total			11	12	-	122	139	-

GINOIDE (BACHILLERATO) MALLORCA

Nom del centre i municipi	Curs o	Professorat			Alumnat		
		Femení	Masculí	No binari	Femení	Masculí	No binari
CC SANT ANTONI ABAT (Palma)	1º	SD	SD	-	SD	SD	-
Total (provisional)		-	-	-	-	-	-

CROTCH (FP/ BACHILLERATO) EIVISSA

Nom del centre i municipi	Curs	Professorat			Alumnat		
		Femení	Masculí	No binari	Femení	Masculí	No binari
CC SANTÍSSIMA TRINITAT (Eivissa)	3º y 4º ESO	1	1	-	23	16	-
IES ISIDOR MACABICH (Eivissa)	1º Bach	2	-	-	16	14	-
IES SA BLANCA DONA (Eivissa)	FP	SD	SD	-	SD	SD	-
Total (provisional)		3	1	-	39	30	-

2. Formacions relacionades amb coeducació.**2.a Programes formatius organitzats per l'Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar**

1. Curs **"El personal docent com a agent de coeducació" (3ª edició)**. En aquesta 3ª edició del curs han participat 110 docents de les illes de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera

"El personal docent com a agent de coeducació"

Gènere de l'alumnat

Seu	Nome de la tècnica de coordinació	Femení	Masculí	No binario
Palma	Fina R.	26	2	-
Manacor	Silvia F.	21	3	-
Ciutadella	Cati P.	23	9	-
Eivissa	Jaume F.	23	3	-
Total		93	17	-

2. Programa d'experiència formativa "Cap a la Coeducació I" i "Cap a la Coeducació II"

"Cap a la coeducació als centres educatius 2019/20"		Gènere de l'alumnat		
Seu	Curs	Femení	Masculí	No binari
Mallorca	1r. curs	65	12	-
Mallorca	2n curs	80	16	
Menorca	1r. curs	5	2	-
Eivissa	1r. curs	4	4	-
Eivissa i Formentera	2n curs	10	7	
Formentera	1r. curs	14	1	
Total		178	42	-

3. **Coeducació, diversitat afectivo-sexual i masculinitats alternatives:** 6 accions dirigides a 187 professionals docents i no docents.

3.3 Assessorament i intervenció

L' INSTITUT cerca apoderar els centres i la comunitat educativa, partint del principi restauratiu que "les persones en conflicte són les que estan millor posicionades per trobar la manera de resoldre-ho per elles mateixes". **L' INSTITUT ha donat resposta a**

191 demandes. Durant el curs 18-19 es van atendre 344 demandes.

Resum explicatiu de les demandes

Quan s'ha requerit, hi ha hagut una coordinació amb el Departament d'Inspecció Educativa i els Serveis Jurídics.

Origen	Curs 19-20
Associacions	4 (2,0%)
Centres	121 (63,3%)
Orientació	62 (32,4%)
Tutoria	1 (0,52%)
Direcció	22 (11,51%)
Professorat	4 (2,09%)
Caporalia d'Estudis	6 (3,14%)
Comissió de convivència	10(5,23%)
EOEP	7(3,66%)
Famílies	32 (16,75%)
Mare	13 (6,80%)
Pare	5 (2,61%)
Conselleria	15 (7,85%)
Inspecció educativa	7 (3,66%)

Illa	Curs 18-19	Curs 19-20	%
Mallorca	291 (el 84,5 %)	151(79,05%)	-5,45%
Menorca	28 (el 8,1 %)	14 (7,32%)	-0,78%
Eivissa	20 (el 5.8 %)	15 (7,85%)	-2,05%
Formentera	2 (0,6 %)	1 (0,52%)	-0,08

Gènere	Curs 18-19	Curs 19-20
Home	100 (29,06%)	58 (30,36%)
Dona	167 (48,54%)	105 (54,97%)

Tipologia de centre	Curs 18-19	Curs 19-20
Públic	287 (83,4%)	143 (74,86%)
Concertat	67 (19, 47%)	31 (16,23%)
Privat	-	3 (1,57%)

Etape educativa	Curs 18-19	Curs 19-20
Altres	11(3,19%)	9 (4,73%)
Infantil	20 (5,81%)	4 (2,09%)
Primària	185 (53,77%)	81 (42,40%)
Secundària	68 (19,76%)	84 (43,97%)

Inspecció educativa	%
Feina conjunta	45 (23,56%)

Àmbits	Curs 18-19	Curs 19-20	%
Informació 1. Drogues, sexualitat, internet, bullying. 2. Sociograma "CESC" 3. Xerrades Famílies. 4. Suïcidi. 5. Comissió de Convivència i Coeducació. 6. Suport psicològic. 7. Abús sexual 8. Absentisme 9. Servei de Mediació 10. Orientació sexual 11. Problemes de Conducta 12. Coeducació	84 (24,1%)	42 (21,98%)	-2,12%
Alumnat trans*	34 (el 9,8%)	11 (5,75%)	-4,05%
Violències masclistes	6 (el 1,7%))	6 (3,14%)	1,44%
Conflictes de relacions interpersonals	27 (el 7,8%)	19 (10%)	2.2%
Presumpte assetjament	94 (27,3%)	61 (31,93%)	4,63%
Dol	14 (4%)	3 (1,57%)	-2,43 %
Conductes autolítiques	12 (4%)	8 (4,18%)	0,18%
Problemes de conducta	16 (el 4,6%)	9 (4,71%)	0,11%
Maltractament infantil (RUMI)		4 (2,09%)	
Disconformitat amb l'acció educativa	14 (el 4%)	6 (3,14%)	-0,68%
Cohesió de grup		7 (3,66%)	

Metodologies innovadores		1 (0,52%)	
Altres	14 (4%)	7 (3,66%)	-0,34%
Mediació, restauratives i altres programes		3 (1,57%)	
Sobre altres serveis		2 (1,04%)	
Acollida		1 (0,52%)	
Canvi de centre		1 (0,52%)	
Ús d'internet / ciberassetjament		5 (2,61%)	
Maltractament sexual		2 (1,04%)	
Transfòbia		1 (0,52%)	
Lgtbifòbia		1 (0,52%)	
Gordofòbia		1 (0,52%)	

Conclusions

L'origen de les demandes per ordre d'importància, vénen dels centres, dels serveis d'orientació, de les famílies i direcció dels centres docents. És pot concloure que l'Institut per a la convivència i l'èxit escolar es reafirma com un recurs important per als centres i les famílies a l'hora de gestionar situacions complexes del dia a dia de la comunitat educativa.

Es torna a confirmar, que la no presència d'ATDs de l'Institut per a la convivència i l'èxit escolar a Menorca, Eivissa i Formentera, influeix en el menor nombre de demandes procedents d'aquestes illes, i en la consideració per part dels centres educatius de les mateixes de l'Institut com un recurs proper i propi. Els centres educatius de Menorca, Eivissa i Formentera demanen sovint aquesta presència.

La majoria de les demandes provenen de centres públics. Els centres privats també utilitzen el recurs sobretot en els casos

de presumptes assetjaments i d'acompanyament a l'alumnat trans* i diversitat afectiva i sexual.

La majoria de les demandes provenen dels centres de secundària, però amb una diferència mínima amb els centres de primària.

També és important el paper de l'Institut per a la convivència i l'èxit escolar com a recurs d'assessorament a la inspecció educativa, en casos d'alta complexitat.

Són importants les dades que situen els assessoraments en casos de presumpte assetjament (protocol d'assetjament) en primer lloc. El punt fort a destacar és que la mirada dels centres respecte als indicadors de possibles assetjaments i l'ús del protocol d'assetjament i la recerca d'estratègies de prevenció, detecció, identificació, gestió i resolució dels mateixos, és cada vegada més present.

En segon lloc de les demandes d'assessorament es situen les relacionades amb els problemes de relació interpersonals entre l'alumnat. Cal reforçar la formació del personal docent en estratègies de gestió i dinamització de grups. Les pràctiques relacionals, de gestió de la comunicació, i de processos restauratius han de constituir elements de formació de totes aquelles persones que intervenen amb l'alumnat.

Cal destacar, que en tercer lloc de les demandes d'assessorament es situen les relacionades amb les violències masclistes. La mirada en perspectiva de gènere i prevenció de violències masclistes ha augmentat.

Les demandes sobre presumptes assetjaments, conflictes en les relacions interpersonals entre l'alumnat i les violències masclistes, marquen uns objectius molt clars a treballar respecte a la convivència per part dels centres a través dels seus plans i programes, i en la formació del personal docent.

Un lleuger augment de demandes d'assessorament sobre conductes autolítiques. La majoria d'aquestes demandes estan relacionades amb jocs de reptes que circulen a la xarxa.

3.4. Pla de retorn a les activitats educatives presencials (després de la COVID). Recursos per a l'atenció psicosocial.

<https://view.genial.ly/5ece345e92dd1e0d828dc297/horizontal-infographic-diagrams-pla-atencio-psicosocial>

Justificació

1. Les orientacions donades per UNICEF

Els principis bàsics per assegurar el dret a la salut a la reobertura dels centres educatius proposen, al seu punt 10, donar eines als centres educatius per abordar les necessitats de suport psicosocial.

2. La normativa autonòmica

El Protocol per a la fase 3 del procés de desescalada progressiva per als centres educatius no universitaris de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears assenyala, com a dos dels objectius primordials,

- Organitzar l'acollida i garantir l'acompanyament tutorial i emocional de l'alumnat.

- Refer el vincle educatiu i acadèmic per concentrar-se en activitats estratègiques i fonamentals d'aprenentatge sota un format d'activitats presencials puntuals i ensenyament en línia.

3. Les orientacions de l'IASC sobre els principis d'intervenció psicosocial al sector educatiu, que proposen els i les docents com a agents de suport emocional bàsic i pràctic.

Figura 2. De los principios a la práctica: ejemplos de Intervenciones psicosociales en el sector educativo

PIRAMIDE DE INTERVENCION

Fuente: Adaptado del IASC, 2007

1. Previsió d'espais d'acollida

- Proposam pràctiques restauratives per acollir, compartir vivències, inquietuds i fer comunitat.

2. Planificació d'eines i recursos per a la millora del benestar emocional

- Eines per a la cura del benestar emocional.

3. Estratègies d'identificació i ajuda davant l'impacte psicosocial

- Eines per a facilitar la identificació i el suport a l'alumnat que presenti impacte psicosocial.

4. Seguretat i bon ús de les tecnologies

- Eines per fer un bon ús de les tecnologies i per prevenir i actuar sobre un mal ús.

4. Àmbit Normatiu

Seguint en la línia de donar resposta a les necessitats individuals i col·lectives de la comunitat educativa, s'han dut a terme les actuacions següents:

1. Recollida i anàlisi d'informació

1.1. Normativa

1.1.1. Convenció sobre els drets de l'infant (1989)

1.1.2 Agenda 2030 del Govern Espanyol

1.1.3. LOE 2/2006 LLei orgànica d'Educació modificada per la LOMCE 8/3013, LLei orgànica per a la millora de la qualitat educativa.

1.1.4. Llei Orgànica 2/2010 de salut sexual i reproductiva i de la interrupció voluntària de l'embaràs

1.1.5. LLei 11/2016 d'Igualtat de Dones i Homes

1.1.6. *Llei 8/2016*, de 30 de maig, per garantir els drets de lesbianes, gais, trans, bisexuals i intersexuals i per eradicar l'LGTBI fòbia.

1.1.7 *Llei 9/2019*, de 19 de febrer, de l'atenció i els drets de la infància i l'adolescència de les Illes Balears.

1.1.8. *Decret 121/2010*, de 10 de desembre, pel qual s'estableixen els drets i els deures dels alumnes i les normes de convivència als centres educatius de les Illes Balears

2. Elaboració

2.1 Resolució del conseller d'Educació, Universitat i Recerca de 9 de febrer de 2021 per la qual s'aprova el Pla de Coeducació de les Illes Balears 2019-2022. El Pla de Coeducació va ser presentat per la Presidenta del Govern el Conseller d'Educació, Cultura i Universitat el dia 19/12/2019 al Consolat de Mar.

2.2 Resolució de la directora general de Primera Infància, Innovació i Comunitat Educativa de 26 de juny de 2020 per la qual s'actualitza el Protocol de detecció, comunicació i actuacions per a alumnes transsexuals i transgènere als centres educatius de les Illes Balears amb el nom de Protocol d'acompanyament a l'alumnat trans*.

2.3 Resolució de la directora general de Primera Infància, Innovació i Comunitat Educativa de 28 d'agost de 2020 per la qual es crea la Comissió de Seguiment del Pla de Coeducació de les Illes Balears

2.4 Instrucció de 6 de juny de 2020 de la directora general de Primera Infància, Innovació i Comunitat Educativa per a la creació de la Comissió d'Assessorament i Acompanyament a les persones LGTBI en la comunitat educativa, coordinada per l'Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar.

2.5 Instruccions 14/2020 per al desplegament del Pla de Coeducació de les Illes Balears en referència a l'objectiu específic 2.2 (acció 25), sobre la incorporació de la perspectiva de gènere a l'educació: redacció i difusió d'orientacions per al disseny i desenvolupament del Pla d'Igualtat i Coeducació del centre

2.6 Pla de l'Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar 2020-2024

2.7 Pla de feina 2020-2021.

5. Coordinació amb institucions i entitats

Independentment de la tasca de coordinació amb els centres educatius o serveis de l'administració, l'INSTITUT s'ha coordinat i ha col·laborat de forma activa amb associacions i altres administracions autonòmiques, nacionals o internacionals.

Destacam el treball realitzat en tres accions: el "Pla de retorn a les activitats educatives presencials (després de la COVID). Recursos per a l'atenció psicosocial", el "Pla de Coeducació de les Illes Balears 2019-2022" i el projecte d'inversió "Assessoria tècnica per a dinamitzar i implementar la Coeducació i la Prevenció de les violències masclistes als centres educatius de les Illes Balears"

Aquestes participacions són presentacions o col·laboració en congressos, jornades, comissions tècniques, etc.

1. Direcció General de Menors i Família. Comissions tècniques "RUMI"
2. Direcció General de Salut Pública i Participació
 - a. Programa d'educació afectivasexual " Amb tots els sentits".
3. Direcció General de Drets i Diversitat
 - a. Pla Estratègic Diversitat Sexual i de Gènere
 - b. Consell LGTBI de les Illes Balears. Comissió d'educació
4. Observatori del Suïcidi de les Illes Balears

Pla de Prevenció, Actuació i Maneig de la Conducta Suïcida a les Illes Balears
5. Oficina Balear de la Infància i l'Adolescència
6. Institut Balear de la Dona
 - 1.** Projecte d'Inversió (2019-202): " Assessoria tècnica per a dinamitzar i implementar la Coeducació i la Prevenció de les Violències masclistes en els centres educatius de les Illes Balears".

2. Pla de Coeducació de les Illes Balears 2019-2022.
3. Programa formatiu "Cap a la Coeducació"
4. Formació "El personal docent com a Agent de Coeducació"
5. Accions 25 N
7. Institut Balear Salut Mental Infanto Juvenil
 - 1 Unitats Funcionals de Coordinació Institucional
 - 2 Guia i protocol prevenció del suïcidi en l'àmbit educatiu
8. Polícies Tutors
9. PADIB: Plataforma per un Oci de Qualitat a les Illes Balears
10. Comissió d'internet segura
11. FAPA
12. Institut Balear de l'esport.
13. Institut Balear de la Joventut
14. Observatorio estatal para la convivencia escolar

6. Comunicació i difusió

L'INSTITUT ha continuat amb la comunicació i difusió de bones pràctiques

- Actualització de la pàgina web de l' INSTITUT.
- Difusió de bones pràctiques per a la convivència escolar a través de Twitter, Facebook o mitjançant la premsa.
- Hi ha hagut una comunicació continuada amb els centres educatius sobre oferta d'activitats formatives, novetats normatives i altres qüestions.

7. Avaluació

S'han dut a terme les actuacions següents per avaluar la convivència escolar:

- Modificació de l'enquesta de la **memòria de convivència** que s'envia als centres educatius per tal de facilitar la tasca dels centres i fer-la a través del GestIB.
- Recollida i anàlisi de les **memòries dels plans de convivència** corresponents al curs 2019-2020

8. Pla de Coeducació de les Illes Balears 2019-2022

OBJECTIUS DEL PLA

D'acord amb les finalitats esmentades i els principis rectors recollits a la Llei 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes, es concreten els cinc objectius generals:

1. Sensibilitzar, formar i implicar la comunitat educativa en matèria d'igualtat de gènere i coeducació.

1.1.Oferir formació i recursos per garantir que el professorat, les famílies i els càrrecs directius dels centres educatius disposin de qualificació en matèria de coeducació, diversitat afectivosexual i violència masclista.

1.2.Sensibilitzar tota la comunitat educativa en coeducació, diversitat afectivosexual i violència masclista.

1.3.Fomentar la corresponsabilitat de la comunitat educativa en el tractament de la coeducació, la diversitat afectivosexual i la violència masclista.

2. Incorporar la perspectiva de gènere a l'educació.

2.1.Desenvolupar el currículum des de la perspectiva de gènere i incorporar-la com a element estratègic en tots els documents de planificació.

2.2.Organitzar, gestionar i fomentar que els centres educatius facin una promoció real de la igualtat.

2.3.Aplicar la perspectiva de gènere a la tutoria i l'orientació acadèmica i professional

3. Incorporar mesures favorables perquè els centres integrin els models coeducatius.

3.1.Analitzar i corregir els materials didàctics per eliminar-ne els prejudicis i els estereotips discriminatoris.

3.2 Impulsar i afavorir la pràctica escolar inclusiva i equitativa mitjançant la utilització d'un llenguatge no sexista i incluiu en les seves expressions visuals, orals, escrites i entorns digitals.

3.3. Organitzar els espais dels centres amb criteris d'igualtat afavoridors de la convivència.

4. Oferir una educació afectivosexual integral, amb perspectiva de gènere, que atengui la diversitat sexual, les diferents identitats de gènere i la diversitat familiar i promoure l'establiment de relacions positives, saludables i igualitàries.

4.1.Incorporar el programa d'educació afectivosexual «Amb tots els sentits» al projecte educatiu de centre i la programació general anual.

5. Intervenir en l'àmbit educatiu per prevenir, detectar i actuar davant les violències masclistes i LGTBI-fòbiques.

5.1.Desenvolupar plans, orientacions i protocols específics per fomentar la resolució dels conflictes i

prevenir, detectar i actuar davant la violència masclista i LGTBI-fòbica.

Desenvolupament del Pla curs 2019-2020

a. Normativa

1. Resolució del conseller d'Educació, Universitat i Recerca de 22 de gener de 2021 per la qual s'aprova el Pla de Coeducació de les Illes Balears 2019-2022
2. Resolució de la directora general de Primera Infància, Innovació i Comunitat Educativa de 28 d'agost de 2020 per la qual es crea la Comissió de Seguiment del Pla de Coeducació de les Illes Balears
3. Instruccions 14/2020 per al desplegament del Pla de Coeducació de les Illes Balears en referència a l'objectiu específic 2.2 (acció 25), sobre la incorporació de la perspectiva de gènere a l'educació: redacció i difusió d'orientacions per al disseny i desenvolupament del Pla d'Igualtat i Coeducació del centre
4. Eines per al diagnòstic del Pla d'Igualtat i Diversitat del centre
5. Instruccions per al desplegament del Pla de Coeducació de les Illes Balears en referència a l'objectiu general 4. Oferir una educació afectivosexual integral, amb perspectiva de gènere, que atengui la diversitat sexual, les diferents identitats de gènere i la diversitat familiar i promoure l'establiment de relacions positives, saludables i igualitàries, i a l'objectiu específic 4.1. incorporar le programa d'educació afectivosexual "Amb tots els sentits" al projecte educatiu de centre i a la programació general anual.

6. Instrucció 6 juny del 2020 de la directora general de Primera infància, Innovació i Comunitat Educativa per a la creació de la Comissió d'Assessorament i Acompanyament de les persones LGTBI en la comunitat educativa , coordinada per l'Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar-

7. En elaboració el protocol d'assetjament de les violències masclistes, i violències LGTBIfòbiques.

b. Desplegament

1. La directora General ha enviat una carta als centres educatius, a partir de les conclusions tretes a la primera reunió de la Comissió de seguiment del Pla de Coeducació, on demana:

a. A finals d'aquest curs 2020-2021 tots els centres educatius han de tenir un persona designada com a responsable de la coordinació de la coeducació, d'entre el seu personal docent.

b. En les instruccions 14/2020, es proposa la següent temporalització per a la diagnosi del tractament de la igualtat i la diversitat al centre, per al disseny i implementació del Pla d'igualtat i Diversitat als centres educatius.

- Curs 2020-2021 Diagnosi del tractament de la igualtat i la diversitat.
- Curs 2021-2022 Disseny i implantació progressiva del Pla d'Igualtat i Diversitat del centre

c. Formació

1. Durant el curs 2019-2020 s'han realitzat la convocatòries de la formació " El personal docent com a agent de coeducació", que és la formació que capacita per a exercir com a persona responsable de la coordinació de la coeducació al centre.

2. Durant el curs 2019-2020 es dur a terme l'assessorament als programes d'experiència formativa " Cap a la Coeducació I " i "Cap a la Coeducació II

d. Col.laboració i participació amb altres Conselleries

1. II Pla estratègic de polítiques públiques LGTBI i en matèria de diversitat sexual, familiar i de gènere del Govern de les Illes Balears 2021-2024. Es participa en l'àmbit referit a l'educació, amb les mesures i accions del Pla de Coeducació. Direcció General de Drets i Diversitat.

2. Direcció General de Menors i Família

3. Col.laboració amb IB Dona, en la redacció del Pla Estratègic, en l'àmbit de l'educació.

4. Col.laboració amb el servei de coordinació de SIDA i Sexualitat de la Direcció general de salut pública i participació amb el programa d'educació afectiva i sexual "Amb tots els sentits".

5. Col.laboració i coordinació amb "l'Observatori del Suïcidi".

6. Col.laboració i coordinació amb IBSMIA.

7. Col.laboració i coordinació amb OBIA

8. Col.laboració i participació al " Observatorio Estatal de la Convivencia"

ANNEX 1

DADES SOBRE LES MEMÒRIES DE CONVIVÈNCIA

En aquest apartat es presenta un recull de dades sobre la convivència escolar a partir de les memòries trameses pels centres a l'ICEE¹.

Aspectes generals de les memòries de convivència

Aquest curs, com el passat, s'ha dut a terme l'enquesta de la memòria a través del GestIB, la qual han contestat, en general, membres de l'equip directiu (163) ,de la comissió de convivència (94), orientador/a educatiu/va (6)

Els centres educatius han tramès 265 memòries de convivència, de les quals 199 són de Mallorca , 28 de Menorca , 35 d'Eivissa i 3 de Formentera .

Els tipus centres que han tramès les memòries de convivència són:

- 149 (56,22%) centres d'educació infantil i primària públics (CEIP)
- 55 (20,75%) centres concertats (CC)
- 52 (19,62%) instituts d'educació secundària (IES)
- 0 centres per a persones adultes (CEPA)
- 4 (1,50%) centres d'educació infantil (CEI)

¹ El Decret 121/2010, de 10 de desembre, pel qual s'estableixen els drets i deures dels alumnes i les normes de convivència als centres docents no universitaris sostinguts amb fons públics de les Illes Balears indica que els centres docents han de tenir un pla de convivència i han de trametre la memòria de convivència a l'ICEE.

- 2 (0,75%) centres integrats de formació professional (CIFP)
- 0 centre d'educació especial
- 2 (0,75%) Centre d'educació infantil, primària i eso (CEIPIESO)

Tipologia de centre	Curs 18-19	Curs 19-20
CEIP	48,42%	56,22%
CC	17,53%	20,75%
IES	17,80%	19,62%
CEPA	7,06%	0
CEE	0,26%	0
CEI	5,23%	1,50%
CIFP	0,78%	0,75%
CEIPIESO	-	0,75%

La majoria de centres revisen el pla de convivència anualment (72) o l'han revisat durant els darrers dos anys (76), 64 centres el tenen actualitzat perquè s'ha fet després del 2011. D'altra banda, 20 centres el tenen fet anteriorment al curs 2010 Hi ha 7 centres que no en tenen.

Segons les respostes donades pels responsables de la memòria de convivència, la percepció de la convivència en tots els ítems analitzats és, majoritàriament, bona o molt bona. En aquest sentit, la valoració és bona o molt bona respecte de:

- La valoració global de la convivència, 258 centres de 265 (97,35%)

- Les relacions entre professors i alumnes, 262 centres de 265.(98,86%)
- Les relacions entre els alumnes, 258 centres de 265 (97,35%)
- Les relacions entre els docents, 259 centres de 265 (97,73%)
- Les relacions amb les famílies, 263 centres de 265 (99.13%)

la valoració és bona o molt bona	Curs 19-20	Curs 19-20	%
valoració global de la convivència	96,1%	97,35%	1,25
Les relacions entre professors i alumnes	98,4%	98,86%	0,46
Les relacions entre els alumnes	94,5%	97,35%	2,85
Les relacions entre els docents	97,1%	97,73%	0,63
Les relacions amb les famílies	96,1%	99,13%	3,03

Conclusió

La valoració de la convivència en general com a bona o molt bona augmenta respecte al curs passat.

És destacable l'augment de la valoració bona o molt bona de la relació amb les famílies, i de les relacions entre l'alumnat.

És també significatiu que l'àmbit on menys bona es considera la convivència és la relació del professorat amb l'alumnat. Cal un assessorament i acompanyament al personal docent en la gestió d'aquelles relacions que poden suposar més complexitat. Cal enfortir la docència amb l'aprenentatge d'habilitats relacionals i comunicatives que potenciïn l'exercici de la funció docent de qualitat.

Programes per la millora de la convivència

Programes preventius de convivència

Els programes preventius per millorar la convivència es mantenen: programes basats en metodologies avançades (225), programes d'acollida (200), foment de la cohesió dels grups (180), programes pel bon ús de les tecnologies i Internet (142), educació social i emocional (159), pràctiques restauratives (165), tutories entre iguals (115), programes de mediació (92) i, per últim, cibermentors (24).

Programes preventius de convivència	Curs 18-19	Curs 19-20	%
metodologies avançades (225)	305 (79,84%)	225 (84,90%)	5,06 %
programes d'acollida (200)	261 (68,32%)	200 (75,47%)	7,15 %
foment de la cohesió dels grups (180)	240 (6,28%)	180 (6,79%)	0,51%
programes pel bon ús de les tecnologies i Internet (142)	207 (54,18%)	142 (53,58%)	-0,6%
educació social i emocional (159),	190 (49,73%)	159 (60%)	10,27%
pràctiques restauratives (165),	186 (48,69%)	165 (62,26%)	13,57%
tutories entre iguals (115)	157 (41,09%)	115 (43,39%)	2,3%

programes de mediació (92)	108 (28,27%)	92 (34,71%)	6,44%
cibermentors (24)	30 (7,85%)	24 (9,05%)	1,3%

Programes que augmenten ordenats per %:

1. Pràctiques restauratives
2. Educació social i emocional
3. Programes d'acollida
4. Programes de mediació
5. Metodologies avançades
6. Tutories entre iguals
7. Cibermentors
8. Foment de la cohesió de grups
9. Programes pel bon ús de les tecnologies i internet

Conclusió

Durant el curs 19-20 els centres han prioritzat amb gran diferència totes aquelles pràctiques relacionals, comunicatives, restauratives que són constitutives de l'acollida de l'alumnat ,dirigides al benestar emocional, tant personal, com social . La gestió de les diferències a través de la mediació i l'acompanyament entre iguals ha estat també una acció educativa important, així com la prevenció del mal ús de les tecnologies,

El benestar personal i social de l'alumnat al centre, ha estat una prioritat, que s'ha vist reflectida fins i tot en l'utilització de metodologies avançades centrades en les persones

La pràctica educativa s'ha adaptat a la situació de pandèmia, donant prioritat a l'acompanyament de l'alumnat.

Programes preventius específics

Els centres disposen de programes específics, especialment, foment de la igualtat de gènere (182), cooperació (115) i prevenció d'addiccions, alcohol i drogues (108). També es treballa el respecte a la diversitat sexual i la prevenció de l'homofòbia (98), la interculturalitat (74) i la prevenció de l'abús sexual (62), prevenció, detecció, intervenció ciberbullying (167)

Programes preventius específics	Curs 18-19	Curs 19-20	%
foment de la igualtat de gènere	60,99%	68,67%	7,68
cooperació	53,92%	43,39%	-10,53
prevenció d'addiccions, alcohol i drogues	50%	40,75%	-9,25
respecte a la diversitat sexual i la prevenció de l'homofòbia	35,06%	36,98%	1,92
interculturalitat	30,36%	27,92%	-2,44
prevenció de l'abús sexual	25,39%	23,39%	-2
prevenció, detecció, intervenció ciberbullying	-	63,01%	

Conclusió

A l'hora de valorar aquestes dades cal tenir en compte la situació d'estat d'alarma i l'escolarització no presencial, fet que fa que molts d'aquests programes no s'hagin pogut desenvolupar amb normalitat.

Augmenten significativament els programes relacionats amb el foment de la igualtat de gènere. Augmenten també tímidament els programes de respecte a la diversitat sexual i prevenció de l'homofòbia. Cal posar atenció a la disminució dels programes de prevenció d'addiccions, alcohol i drogues, de l'abús sexual i els relacionats amb la interculturalitat. Aquest fet, juntament amb l'escolarització no presencial, dels últims mesos del curs, pot haver suposat un augment de les situacions de risc, de violència, abús per a cert alumnat, en l'àmbit familiar, que no han pogut estar detectades ni tractades. Aquest fet posar en evidència el paper dels centres educatius com a garants dels drets de l'alumnat.

Per això, la importància d'augmentar aquests programes preventius específics i de detecció de situacions d'especial complexitat, vulnerabilitat i violències, és cabdal. Aquests programes han d'estar molt més presents als centres educatius, són una eina per a garantir els drets de tot l'alumnat i de prevenció de tot tipus de violència.

Prevenció, detecció i intervenció en assetjament

S'han obert 262 protocols per presumpte assetjament entre iguals detectats a les escoles.

MOTIU	Curs 18-19	Curs 19-20	%
NESE	95(23,3%)	48 (18,32%)	-4,98
Gènere/ V masclistes	23 (5,65%)	27(10,30%)	4,65%
Cultural/Religi ós	21(5,15%)	15(5,72%)	0,57%
Diversitat sexual i/o de gènere	16(3,93%)	6 (2,29%)	-1,64
Aspecte físic	45(11,05%)	31(11,83%)	0,78%
Altres	161(39,57%)	70 (26,71%)	-12,8%

PROTOCOL	Curs 19-20
Abús sexual	14 (5,34%)
Ciberassetjament	32 (12,21%)
Denúncia Policia o Fiscalia	25 (9,54%)
Absentisme masculí	544
Absentisme femení	441
Trans*	8 (3,05%)
Altres	50 (19,08%)

Durant el curs 19-20 s'han dut a terme 20 canvis de nom en el GESTIB, emmarcats dins del protocol d'acompanyament a l'alumnat trans*

NESE	Curs 18-19	Curs 19-20
"Víctima"	95 (23,3%)	48 (18,3%)
"Agressor/a"	129 (31, 6%)	111 (42,36%)

Conclusió

És important resaltar, que en general s'han iniciat menys protocols per a un presumpte assetjament. Ha disminuït l'obertura de protocols de presumpte assetjament per raó de NESE, i de diversitat sexual i de gènere.

Ha augmentat considerablement l'obertura de protocols de presumpte assetjament per violències masclistes. Aquest és un fet molt important, ja que vol dir que en la mirada dels centres educatius les violències masclistes han deixat de ser invisibles, i l'alumnat cada vegada té més eines i recursos per a denunciar-les

Els protocols per a la prevenció del ciberassetjament passen a ser els primers en nombre. Això vol dir, que el ciberassetjament es situa en primer lloc dins del rànquing de l'assetjament.

Dins dels motius pels quals l'alumnat pot ser assetjat, continua estant en primer lloc la categoria de NESE. Aquesta és una dada important, ja que moltes vegades depenent de la tipologia NESE, l'alumnat afectat, no reconeix la situació que viu com a assetjament. Cal estar molt atent a aquest fet.

El protocol d'assetjament actual és un protocol generalista, que es basa en indicadors generals d'assetjament. Cal discriminar dins del mateix protocol d'assetjament els diferents indicadors per a cada tipus d'assetjament amb la finalitat de poder donar la resposta més adequada a cada situació. (ciberassetjament, violències masclistes, lgtbifòbia, dificultats d'aprenentatge, cultura, religió).

Referent a l'absentisme, la població escolar masculina absentista es manté per sobre de la femenina. Cal observar, però que cada vegada la diferència entre els dos gèneres disminueix.

Referent a l'alumnat trans* que ha realitzat en el canvi de nom en el marc de l'aplicació del protocol dins del GESTIB, s'ha de posar de manifest que a l'hora de fer el recompte de dades estadístiques generals, continuen apareixen amb el nom registral, mentre no l'hagin canviat, malgrat que en el centre ja es visquin i existeixin amb el seu nom. Aquest és un fet greu, ja que aquest alumnat que ha transitat dins del sistema educatiu no apareix reflectit a l'hora de la recollida de dades estadístiques.

Procediment disciplinari

El nombre d'expedients disciplinaris comptabilitzats a les memòries de convivència pels 265 centres és de 205. Així mateix, s'han comptabilitzat 4.557 expulsions del centre. D'aquestes expulsions 2.345 han estat per conformitat. El nombre total d'amonestacions és de 32.249. S'han resolt 845 expedients disciplinaris per conformitat.

Procediment disciplinari	Curs 18-19	Curs 19-20	%
Total amonestacions		32.249	
Total expulsions del centre	5.821 (1,52%)	4.557 (1,71%)	0,19%
Total expulsions amb conformitat	3525(60,55%)	2.345(51,45%)	-9,1%
Expedients disciplinaris	170 (44,5%)	205(77,35%)	32,85 %
Resolucions per conformitat		845	

Conclusió

Cal valorar el nombre de resolucions per conformitat com a mostra de la negociació d'acords educatius en la gestió dels conflictes als centres educatius. La majoria de les expulsions del centre són com a conseqüència de la resolució d'un expedient disciplinari i no d'una resolució per conformitat. Aquesta és una dada positiva, ja que una resolució per conformitat suposa una resposta de caràcter educatiu i restaurador a la conducta que s'ha de corregir.

El nombre d'expulsions del centre continua essent elevat, malgrat que hi ha hagut una lleugera disminució en el nombre d'expulsions. Cal trobar alternatives a les expulsions del centre i a la gestió de les amonestacions.

Les pràctiques relacionals i comunicatives com a eines de promoció de la convivència, que permetin la concreció de compromisos educatius així com la negociació d'acords i processos restauratius, poden ser unes bones eines a incorporar per a la construcció d'una cultura la pau, on els dret a l'educació per a tothom sigui respectat.

La comissió de convivència

Tots els centres perceptivament han de tenir una comissió de convivència.

Hores de coordinació	Curs 18-19	Curs 19-20	%
3 o més	55 (14,39%)	36 (13,58%)	-0,81
2	50 (13,08%)	43 (16,22%)	3,14%
1	177 (46,33%)	132 (49,81%)	3,48%
0	100 (26,17%)	54 (20,37%)	-5,8%

Conclusió

La dada més important a resaltar és que han augmentat els centres amb hores dedicades a la coordinació de convivència. La majoria de centres es mantenen en una hora de coordinació de convivència. Cal tenir en compte, que l'anàlisi de la convivència, disseny, la planificació, la implementació i l'avaluació dels programes afavoridors de la convivència, són un dels principals factors d'èxit, de qualitat i equitat en l'adquisició dels aprenentatges i el desenvolupament de la personalitat. És necessari dotar, de com a mínim de dues hores de coordinació, per poder donar resposta a les demandes de convivència del centre.

És greu que encara hi hagi centres sense hores assignades per a la coordinació de la convivència

La comissió de coeducació

Segons el Pla de Coeducació 2019-2022, a l'acció 16, dins l'objectiu específic de fomentar la corresponsabilitat de la comunitat educativa en el tractament de la coeducació, la diversitat afectiva i sexual i contra la violència masclista, es contempla:

- Creació d'una comissió de coeducació a tots els centres amb participació de tota la comunitat educativa. A efecte organitzatiu podrà estar integrada a la comissió de convivència.

Hores de coordinació	Curs 19-20
3 o més	7
2	24
1	77
0	154

	Curs 18-19	30/10/2020	22/01/2021
Agents de Coeducació	170	177	224

Comissió de Coeducació
86

Programa	Curs 2018-2019	Curs 2019-2020	%
Han visibilitzat a les dones com a referents	241 (63,08%)	208 (78,49%)	15,41
Han organitzat actes commemoratius	199 (52,09%)	293 (110,56%)	58,47
Han sensibilitzat l'alumnat amb campanyes	184 (48,16%)	155 (58,49%)	10,33
Han inclòs la coeducació en els objectius curriculars	183 (47,90%)	141 (53,20%)	5,3%
Indiquen que disposen d'un agent de coeducació	170 (44,50%)	173 (65,28%)	20,78
Han organitzat l'espai del centre des d'una perspectiva igualitària	164 (42,93%)	141 (53,20%)	3,97
Disposen de material didàctic amb perspectiva d'igualtat	171 (44,76%)	151 (56,98%)	12,22
Han detectat i eliminat materials didàctics que no respectaven la igualtat	105 (27,48%)	99 (37,35%)	9,87
Han visibilitzat els col·lectius LGTBI com a referents	57 (19,92%)	50 (18,86%)	-1,06
Han sensibilitzat les famílies amb campanyes	41 (10,73%)	27 (10,18%)	-0,55

Hores de coordinació	Coeducació	Convivència
3 o més	7 (2,64%)	36 (13,58%)
2	24 (9,05%)	43 (16,22%)
1	77 (29,05%)	132 (49,81%)
0	154 (58,11%)	54 (20,37%)

Conclusió

Ha augmentat considerablement el nombre de centres amb una persona coordinadora de la coeducació.

Hi ha 86 centres amb una comissió de coeducació formada. És encara un nombre petit, en relació al nombre de centres educatius de les Illes Balears.

El nombre de centres sense hores assignades a la coordinació de coeducació és elevat, així com de la comparació de les hores assignades a la coordinació de coeducació i a la coordinació de convivència és conclou que la diferència de les hores assignades és grossa. Cal augmentar l'assignació d'aquestes hores per a poder garantir plans d'igualtat i diversitat als centres de qualitat.

Pel que fa als programes, cal destacar l'augment important de totes aquelles accions de sensibilització, visibilització, commemoració, i a l'hora cal remarcar l'augment més petit de totes aquelles accions que inclouen els principis coeducatius dins dels documents d'organització i gestió del centre. Cal fer un esforç, per a incorporar els principis de la coeducació en el projecte educatiu del centre i la programació general del centre (currículum, materials didàctics.

El Pla de Coeducació de les Illes Balears 2019-2022 té com un dels objectius generals la incorporació de la perspectiva de gènere

a l'educació, a través del desenvolupament del currículum des de la perspectiva de gènere i incorporar-la com a element estratègic en tots els documents de planificació.

Cal visibilitzar més els col·lectius LGTBI com a referents, així com sensibilitzar més les famílies amb campanyes en igualtat i diversitat.

CONCLUSIONS GENERALS

L'origen de les demandes per ordre d'importància, vénen dels centres, dels serveis d'orientació, de les famílies i direcció dels centres docents. És pot concloure que l'Institut per a la convivència i l'èxit escolar es reafirma com un recurs important per als centres i les famílies a l'hora de gestionar situacions complexes del dia a dia de la comunitat educativa.

Es torna a confirmar, que la no presència d'ATDs de l'Institut per a la convivència i l'èxit escolar a Menorca, Eivissa i Formentera, influeix en el menor nombre de demandes procedents d'aquestes illes, i en la consideració per part dels centres educatius de les mateixes de l'Institut com un recurs proper i propi. Els centres educatius de Menorca, Eivissa i Formentera demanen sovint aquesta presència.

La majoria de les demandes provenen de centres públics. Els centres privats també utilitzen el recurs sobretot en els casos de presumptes assetjaments i d'acompanyament a l'alumnat trans* i diversitat afectiva i sexual.

La majoria de les demandes provenen dels centres de secundària, però amb una diferència mínima amb els centres de primària.

També és important el paper de l'Institut per a la convivència i l'èxit escolar com a recurs d'assessorament a la inspecció educativa, en casos d'alta complexitat.

Són importants les dades que situen els assessoraments en casos de presumpte assetjament (protocol d'assetjament) en primer lloc. El punt fort a destacar és que la mirada dels centres respecte als indicadors de possibles assetjaments i l'ús del protocol

d'assetjament i la recerca d'estratègies de prevenció, detecció, identificació, gestió i resolució dels mateixos, és cada vegada més present.

En segon lloc de les demandes d'assessorament es situen les relacionades amb els problemes de relació interpersonals entre l'alumnat. Cal reforçar la formació del personal docent en estratègies de gestió i dinamització de grups. Les pràctiques relacionals, de gestió de la comunicació, i de processos restauratius han de constituir elements de formació de totes aquelles persones que intervenen amb l'alumnat.

Cal destacar, que en tercer lloc de les demandes d'assessorament es situen les relacionades amb les violències masclistes. La mirada en perspectiva de gènere i prevenció de violències masclistes ha augmentat.

Les demandes sobre presumptes assetjaments, conflictes en les relacions interpersonals entre l'alumnat i les violències masclistes, marquen uns objectius molt clars a treballar respecte a la convivència per part dels centres a través dels seus plans i programes, i en la formació del personal docent.

Un lleuger augment de demandes d'assessorament sobre conductes autolítiques. La majoria d'aquestes demandes estan relacionades amb jocs de reptes que circulen a la xarxa. La valoració de la convivència en general com a bona o molt bona augmenta respecte al curs passat.

És destacable l'augment de la valoració bona o molt bona de la relació amb les famílies, i de les relacions entre l'alumnat.

És també significatiu que l'àmbit on menys bona es considera la convivència és la relació del professorat amb l'alumnat. Cal un assessorament i acompanyament al personal docent en la gestió d'aquelles relacions que poden suposar més complexitat. Cal enfortir la docència amb l'aprenentatge d'habilitats relacionals i comunicatives que potenciïn l'exercici de la funció docent de qualitat.

Durant el curs 19-20 els centres han prioritzat amb gran diferència totes aquelles pràctiques relacionals, comunicatives, restauratives que són constitutives de l'acollida de l'alumnat, dirigides al benestar emocional, tant personal, com social. La gestió de les diferències a través de la mediació i l'acompanyament entre iguals ha estat també una acció educativa important, així com la prevenció del mal ús de les tecnologies.

El benestar personal i social de l'alumnat al centre, ha estat una prioritat, que s'ha vist reflectida fins i tot en l'utilització de metodologies avançades centrades en les persones

La pràctica educativa s'ha adaptat a la situació de pandèmia, donant prioritat a l'acompanyament de l'alumnat.

A l'hora de valorar les dades referents als programes preventius específics cal tenir en compte la situació d'estat d'alarma i l'escolarització no presencial, fet que fa que molts d'aquests programes no s'hagin pogut desenvolupar amb normalitat.

Augmenten significativament els programes relacionats amb el foment de la igualtat de gènere. Augmenten també tímidament els programes de respecte a la diversitat sexual i prevenció de l'homofòbia. Cal posar atenció a la disminució dels programes de prevenció d'addiccions, alcohol i drogues, de l'abús sexual i els relacionats amb la interculturalitat. Aquest fet, juntament amb l'escolarització no presencial, dels últims mesos del curs, pot

haver suposat un augment de les situacions de risc, de violència, abús per a cert alumnat, en l'àmbit familiar, que no han pogut estar detectades ni tractades. Aquest fet posar en evidència el paper dels centres educatius com a garants dels drets de l'alumnat.

Per això, la importància d'augmentar aquests programes preventius específics i de detecció de situacions d'especial complexitat, vulnerabilitat i violències, és cabdal. Aquests programes han d'estar molt més presents als centres educatius, són una eina per a garantir els drets de tot l'alumnat i de prevenció de tot tipus de violència.

És important resaltar, que en general s'han iniciat menys protocols per a un pressumpte assetjament. Ha disminuït l'obertura de protocols de presumpte assetjament per raó de NESE, i de diversitat sexual i de gènere.

Ha augmentat considerablement l'obertura de protocols de presumpte assetjament per violències masclistes. Aquest és un fet molt important, ja que vol dir que en la mirada dels centres educatius les violències masclistes han deixat de ser invisibles, i l'alumnat cada vegada té més eines i recursos per a denunciar-les

Els protocols per a la prevenció del ciberassetjament passen a ser els primers en nombre. Això vol dir, que el ciberassetjament es situa en primer lloc dins del rànding de l'assetjament.

Dins dels motius pels quals l'alumnat pot ser assetjat, continua estant en primer lloc la categoria de NESE. Aquesta és una dada important, ja que moltes vegades depenent de la tipologia NESE, l'alumnat afectat, no reconeix la situació que viu com a assetjament. Cal estar molt atent a aquest fet.

El protocol d'assetjament actual és un protocol generalista, que es basa en indicadors generals d'assetjament. Cal discriminar dins del mateix protocol d'assetjament els diferents indicadors per a cada tipus d'assetjament amb la finalitat de poder donar la

resposta més adequada a cada situació. (ciberassetjament, violències masclistes, lgtbifòbia, dificultats d'aprenentatge, cultura, religió).

Referent a l'absentisme, la població escolar masculina absentista es manté per sobre de la femenina. Cal observar, però que cada vegada la diferència entre els dos gèneres disminueix.

Referent a l'alumnat trans* que ha realitzat en el canvi de nom en el marc de l'aplicació del protocol dins del GESTIB, s'ha de posar de manifest que a l'hora de fer el recompte de dades estadístiques generals, continuen apareixen amb el nom registral, mentre no l'hagin canviat, malgrat que en el centre ja es visquin i existeixin amb el seu nom. Aquest és un fet greu, ja que aquest alumnat que ha transitat dins del sistema educatiu no apareix reflectit a l'hora de la recollida de dades estadístiques.

Cal valorar el nombre de resolucions per conformitat com a mostra de la negociació d'acords educatius en la gestió dels conflictes als centres educatius. Aquesta és una dada positiva, ja que una resolució per conformitat suposa una resposta de caràcter educatiu i restaurador a la conducta que s'ha de corregir.

La majoria de les expulsions del centre són com a conseqüència de la resolució d'un expedient disciplinari i no d'una resolució per conformitat..

El nombre d'expulsions del centre continua essent elevat, malgrat que hi ha hagut una lleugera disminució en el nombre d'expulsions. Cal trobar alternatives a les expulsions del centre i a la gestió de les amonestacions.

Les pràctiques relacionals i comunicatives com a eines de promoció de la convivència, que permeten la concreció de compromisos educatius així com la negociació d'acords i processos restauratius, poden ser unes bones eines a incorporar per a la construcció d'una cultura la pau, on els drets a l'educació per a tothom sigui respectat.

La dada més important a destacar en referència a les comissions de convivència, és que han augmentat els centres amb hores dedicades a la coordinació de convivència. La majoria de centres es mantenen en una hora de coordinació de convivència. Cal tenir en compte, que l'anàlisi de la convivència, disseny, la planificació, la implementació i l'avaluació dels programes afavoridors de la convivència, són un dels principals factors d'èxit, de qualitat i equitat en l'adquisició dels aprenentatges i el desenvolupament de la personalitat. És necessari dotar, de com a mínim de dues hores de coordinació, per poder donar resposta a les demandes de convivència del centre.

És greu que encara hi hagi centres sense hores assignades per a la coordinació de la convivència

Ha augmentat considerablement el nombre de centres amb una persona coordinadora de la coeducació.

Hi ha 86 centres amb una comissió de coeducació formada. És encara un nombre petit, en relació al nombre de centres educatius de les Illes Balears.

El nombre de centres sense hores assignades a la coordinació de coeducació és elevat, així com de la comparació de les hores assignades a la coordinació de coeducació i a la coordinació de convivència és conclou que la diferència de les hores assignades és grossa. Cal augmentar l'assignació d'aquestes hores per a poder garantir plans d'igualtat i diversitat als centres de qualitat.

Pel que fa als programes específics sobre igualtat i perspectiva de gènere, cal destacar l'augment important de totes aquelles accions de sensibilització, visibilització, commemoració, i alhora, cal remarcar l'augment més petit de totes aquelles accions per incloure els principis coeducatius dins dels documents d'organització i gestió del centre. Cal fer un esforç, per a incorporar els principis de la coeducació en el

projecte educatiu del centre i la programació general del centre (currículum, materials didàctics).

El Pla de Coeducació de les Illes Balears 2019-2022 té com un dels objectius generals la incorporació de la perspectiva de gènere a l'educació, a través del desenvolupament del currículum des de la perspectiva de gènere i incorporar-la com a element estratègic en tots els documents de planificació.

Cal visibilitzar més els col·lectius LGTBI com a referents, així com sensibilitzar més les famílies amb campanyes en igualtat i diversitat.

ANNEX 1

PLA DE TREBALL 2020-21

1.- Objectius i programes d'actuació de l'Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar

Objectius per al curs 2020-2021

- a) Difusió i assessorament Pla d'Acollida Psicosocial (COVID).
 - Espais d'acollida: professorat, alumnat i famílies
 - Eines i recursos pel benestar emocional
 - Estratègies d'identificació i ajuda davant l'impacte psicosocial
 - Seguretat i bon ús de les tecnologies.

- b) Difusió i implementació del Pla de Coeducació (accions): Igualtat dona-home i prevenció violències masclistes, Educació sexual integral (afectivo-sexual), Diversitat sexual, familiar i de gènere
- a) Reconeixement d'alumnes que impulsen la coeducació als centres
 - b) Redacció i difusió d'orientacions per al disseny i desenvolupament del pla d'igualtat del centre.
 - c) Elaboració, aprovació, implementació dels plans d'igualtat a tots els centres educatius sostinguts amb fons públics.
 - d) Formació obligatòria específica per a la formació del personal docent que exerciran la funció d'agent de coeducació.
 - e) Formació dirigida a la persona responsable d'impulsar i fer el seguiment de les mesures educatives que fomentin la igualtat real entre dones i homes als consells escolars
 - f) Formació dirigida als serveis d'orientació sobre el programa "Amb tots els sentits"
 - g) Reconeixements dels centres que impulsen la igualtat mitjançant l'atorgament del segell de «Centre coeducatiu»(dins la xarxa de centres coeducatius) o un altre tipus de distinció.
 - h) Difondre a través d'internet materials i guies específiques sobre l'ús del llenguatge oral, escrit i visual no sexista.
 - i) Elaboració, publicació i difusió, en coordinació amb altres administracions i organismes, d'orientacions i recursos didàctics per sensibilitzar l'alumnat sobre

l'ús segur d'internet i dels dispositius mòbils per evitar el ciberassetjament i les diferents formes de violències masclistes a través d'aquests.

- j) Implementació del programa d'educació afectivosexual «Amb tots els sentits» a l'educació secundària obligatòria.
 - k) Redacció del Protocol de prevenció, detecció i intervenció de l'assetjament LGTBI-fòbic als centres educatius de les Illes Balears
- c) Revisió decret 120/2010, de 10 de desembre, pel qual s'estableixen els drets i els deures dels alumnes i les normes de convivència als centres docents no universitaris sostinguts amb fons públics de les Illes Balears, i elaboració esborrany.
- a) Incorporació de la coeducació a través de la revisió del Decret 121/2010 pel qual s'estableixen els drets i deures dels alumnes i de les normes de convivència als centres docents no universitaris sostinguts amb fons públics de les Illes Balears.
 - b) Revisió dels plans de convivència dels centres educatius tenint en compte mètodes no violents de resolució de conflictes i models de convivència basats en la diversitat i el respecte a la igualtat de drets i oportunitat de dones i homes
- d) Sensibilització i Prevenció de les violències masclistes als centres educatius (Projecte d'inversió "Assessoria tècnica per a la implementació del Pla de Coeducació i prevenció de les violències masclistes als centres educatius de les Illes Balears)
- a) Elaboració i difusió als centres educatius de propostes curriculars per treballar la coeducació

en dates significatives com el 8 de Març, el 17 de Maig, el 28 de Juny, el 25 de Novembre, etc.

- b) Realització d'accions de sensibilització i prevenció específiques per etapes educatives dirigides a la comunitat escolar, especialment a l'alumnat.
 - c) Elaboració d'una guia per reconèixer estereotips i biaixos sexistes en els materials didàctics i bibliogràfics i aportació d'orientacions per a l'elaboració de recursos coeducatius.
 - d) Redacció d'un protocol de prevenció, detecció i intervenció de la violència masclista als centres educatius de les Illes Balears
- e) Difusió estratègies de Comunicació restaurativa i apreciativa entre la comunitat educativa.
- a) Elaboració i difusió als centres educatius de propostes i materials curriculars per treballar la comunicació restaurativa.
- f) Assessorament telefònic en assetjament, mediació, convivència, dol, suïcidi, lgtbi i necessitats diverses de la comunitat educativa
- g) Redissenyar pàgina web de Convivèxit
- h) Revisió Decret 10/2008, de 25 de gener, pel qual es crea l'Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar de les Illes Balears**
- i) Coordinació i col.laboració amb d'altres conselleries, serveis, institucions, etc ,per a garantir els drets de la infància i l'adolescència en l'àmbit educatiu
- j) Revisió i elaboració de guies i materials didàctics:

- Traducció al castellà dels dos manuals de pràctiques restauratives de Belinda Hopkins, publicats per Convivèxit el 2019. Serà en format digital.
- Revisió i reimpressió de 2000 exemplars del llibre *ASSETJAMENT ESCOLAR. Una intervenció breu i estratègica a les Illes Balears a partir del qüestionari CESC*.

2.- Activitats i tasques

Funcions de l'Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar

Les funcions de l'institut en referència a cadascun dels objectius abans esmentats són:

a) Difusió i Sensibilització

- a) Pla de difusió i de sensibilització per a cada un dels objectius esmentats, amb la contractació de serveis externs (dissenyadors gràfics i audiovisuals)

b) Formació

- a) Curs de formació " El personal docent com a Agent de Coeducació)
- b) Programa formatiu " Cap a la Coeducació"
- c) Dissenyant "Futurs sociocomunitaris" (adreçada a la comunitat educativa: famílies, docent i personal no docent)
- d) Prevenció, detecció i intervenció en casos d'assetjament escolar (Protocol contra l'assetjament escolar)
- e) Creació d'equips de mediació i Pràctiques Restauratives.

- f) Trobada de persones coordinadores de convivència i coeducació.(Virtual?)

c) Assessorament

Assessorament telefònic i online

e) Estudis i Avaluació

- a) Memòria anual de l'Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar

ANNEX 2

PLA DE L'INSTITUT PER A LA CONVIVÈNCIA I L'EXIT ESCOLAR 2020-24

JUSTIFICACIÓ

La Conselleria d'Educació i Formació Professional té com a un dels seus objectius la millora de la Convivència escolar a les Illes Balears, i des del 2008 s'encomana aquesta qüestió a l'Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar que depèn de la Direcció General d'Innovació , Primera Infància i Comunitat Educativa. El present pla doncs, esdevé la guia que seguirà aquesta Comunitat Autònoma durant els anys 2020-24 i que es basa principalment en quatre aspectes fonamentals.

En primer lloc, en la certesa que qualsevol plantejament sobre convivència és una qüestió de drets humans. La convivència entesa com una qüestió de justícia social, i no simplement com a una absència de conflictes. Aquest plantejament és la base per a generar entorns educatius afavoridors d'inclusió, d'equitat, qualitat i justícia restauradora per a tot l'alumnat. Només nombrant , significant i gestionant la diversitat present en els centres educatius, amb tots els seus components d'interseccionalitat, es garanteix els drets de totes les persones a estar presents, participar i progressar en el seu procés d'aprenentatge i d'inclusió.

En segon lloc, en la certesa que qualsevol plantejament sobre convivència escolar s'ha de fer des d'un punt de vista sistèmic i comunitari, amb la participació de tota la comunitat educativa i el lideratge d'equips directius implicats. S'ha de tenir present també, que ens trobam en un context històric que pot suposar una oportunitat per la millora de la convivència, ja que actualment i amb l'objectiu de millorar l'educació, els centres estan generant projectes interessants d'innovació relacionats amb els valors, la solidaritat, l'educació emocional, la resolució de conflictes, etc. I aquestes bones pràctiques han de servir de guia per altres centres o institucions.

En tercer lloc, els objectius de l'Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar, dependran no només dels seus recursos humans i econòmics, sinó també de la coordinació, la participació i el suport d'altres sectors de l'Administració o de la Comunitat.

En quart lloc, els objectius i activitats s'han d'estructurar a partir de la legislació que regula la convivència escolar, tant a nivell nacional com autonòmic, per aquest motiu s'ha de tenir en compte allò més rellevant a nivell normatiu i que s'inicia amb l'article 27.2 de la Constitució espanyola de 1978 quan indica:

«L'educació tendrà per objecte el ple desenvolupament de la personalitat humana en el respecte als principis democràtics de convivència i als drets i llibertats fonamentals».

Per altra banda l'apartat 4 de l'article 120 de la Llei Orgànica 3/2020, de 29 de desembre, per la què es modifica la Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació diu:

Els centres, en l'exercici de la seva autonomia, poden adoptar experimentacions, innovacions pedagògiques, programes educatius, plans de feina, formes d'organització, normes de convivència o ampliació del calendari escolar o de l'horari lectiu d'àmbits ,àrees o matèries, en els termes que estableixin les Administracions educatives i dins les possibilitats que permeti la normativa aplicable, inclosa la laboral, sense que, en cap cas, suposi cap tipus de discriminació, ni s'imposin aportacions a les famílies ni exigències per a les Administracions educatives.

Els apartats 1 i 2 de l'article 121 de la Llei Orgànica 3/2020, de 29 de desembre, per la què es modifica la Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació diuen:

1. El projecte educatiu del centre ha de recollir els valors, els fins i les prioritats d'actuació, ha d'incorporar la concreció dels currículums establerts per l'Administració educativa, que correspon fixar i aprovar al claustre, i ha d'impulsar i desenvolupar els principis, objectius i metodologia propis d'un aprenentatge competencial orientat a l'exercici d'una ciutadania activa. Així mateix, ha d'incloure un tractament transversal de l'educació en valors, del desenvolupament sostenible, de la igualtat entre dones i homes, de la igualtat de tracte i no-discriminació i de la prevenció de la violència contra les nenes i les dones, de l'assetjament i del ciberassetjament escolar, així com la cultura de pau i els drets humans.
2. El projecte esmentat ha d'estar emmarcat en unes línies estratègiques i ha de tenir en compte les característiques de l'entorn social, econòmic, natural i cultural de l'alumnat del centre, així com les relacions amb agents educatius, socials, econòmics i culturals de l'entorn. El projecte ha de recollir, almenys, la forma d'atenció a la diversitat de l'alumnat, mesures relatives a l'acció tutorial, els plans de convivència i de lectura i ha de respectar els principis de no-discriminació i d'inclusió educativa com a valors fonamentals, així com els principis i objectius que recullen aquesta Llei i la Llei orgànica 8/1985, de 3 de juliol, reguladora del dret a l'educació, i especificar mesures acadèmiques que s'han d'adoptar per afavorir i formar en la igualtat particularment de dones i homes.»

El Decret 121/2010, de 10 de desembre, pel qual s'estableixen els drets i els deures dels alumnes i les normes de convivència

als centres docents no universitaris sostinguts amb fons públics de les Illes Balears, BOIB 127 indica al seu preàmbul:

«... A partir del reconeixement dels drets i els deures dels alumnes, correspon a tota la comunitat educativa la millora de la convivència escolar. És per aquest motiu que ...el mateix text legal regula els drets i els deures de l'alumnat, el disseny bàsic dels plans i les comissions de convivència que tots els centres docents sostinguts amb fons públics han de tenir, així com els trets que defineixen les estratègies bàsiques de prevenció de conflictes, com poden ser la mediació i la negociació d'acords educatius. Això, unit a l'existència de l'Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar de les Illes Balears, ha de servir per impulsar decididament la millora del desenvolupament de l'activitat escolar, tant pel que fa a l'èxit acadèmic com al clima de convivència dins els centres».

Per altre banda, aquest decret indica:

«Art. 27. 6. La memòria anual del centre ha d'incloure, en un apartat específic, l'avaluació i la valoració que es fa de les actuacions previstes en la programació general anual dirigides a millorar determinats aspectes de la convivència al centre. Aquest apartat de la memòria, elaborat per la comissió de convivència i aprovat dins la memòria anual pel consell escolar del centre, s'ha de trametre, a part de la resta de la memòria, a l'Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar abans del dia 30 de setembre del curs següent.

Art. 29. Llevat de casos excepcionals degudament autoritzats per la Conselleria d'Educació i Cultura, el centre educatiu ha de disposar d'un coordinador de convivència, el qual, entre d'altres, té les funcions següents: a) Coordinar les accions previstes en el pla de convivència. b) Fer de nexa de relació de la comunitat escolar amb l'Administració educativa i amb l'Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar.

Art. 39.1. La Direcció General d'Innovació i Formació del Professorat, amb la col·laboració de l'Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar, ha de preveure, en els plans de formació dels professors, activitats de formació per a persones mediadores.»

Finalment, el decret 10/2008, de 25 de gener, pel qual es crea l'Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar de les Illes Balears, BOIB de 31 de gener que, al seu art. 3 estableix que:

La finalitat de l'Institut serà contribuir a la millora del desenvolupament de l'activitat escolar mitjançant:

«L'anàlisi de conflictes i el suport a les activitats de prevenció organitzades des de l'Administració educativa.

La proposta d'activitats per a l'impuls de l'èxit escolar, en coordinació amb les diverses actuacions encaminades a reduir el fracàs escolar que inicien els diferents estaments de l'Administració educativa.

El disseny d'activitats socioeducatives que fomentin la creació de vincles positius entre els membres de la comunitat escolar, en col·laboració amb altres administracions i entitats.

El suport als centres educatius per a l'elaboració de plans i actuacions destinats a promoure la convivència i l'èxit escolar. »

2. OBJECTIUS I ACTIVITATS 2020-24

Tenint en compte el context actual i d'acord amb la legislació vigent, els àmbits d'actuació per la present legislatura són:

FOMENT DE LA CONVIVÈNCIA POSITIVA (PREVENCIÓ)

OBJECTIU A.1.: Potenciar les bones pràctiques de millora de la convivència que s'estan duent a terme en els centres educatius de la nostra comunitat.

Activitat A.1.a. Jornades per difondre i reconèixer les Bones Pràctiques (projectes, programes, treballs, mesures organitzatives, investigacions...) existents a tota la comunitat educativa .

Activitat A.1.b. Seminari de coordinadors de convivència.

Activitat A.1.c. Reconeixement públic de les bones pràctiques a través de la publicació d'experiències, així com altres mesures de reconeixement.

OBJECTIU A.2. Oferir formacions que donin suport a la millora del clima escolar i de la resolució positiva dels conflictes en els centres educatius, en coordinació amb en Servei de Formació del Professorat, EBAP, Federacions de Pares, etc.

Activitat A.2.a. Suport a iniciatives que millorin el vincle i les competències socials i emocionals de la comunitat educativa.

Activitat A.2.b. Formació dels centres educatius en estratègies de prevenció i tractament de l'assetjament escolar i el *ciberassetjament*, dins el marc del Pla de Convivència.

Activitat A.2.c. Donar suport a les comissions de convivència i dels serveis de mediació escolar.

- Seminari de coordinadors/es de convivència.
- Seminari de formació a centres per donar suport als serveis de mediació escolar ja existents.
- Curs per formadors d'alumnes mediadors.
- Trobada anual d'alumnes mediadors a les tres illes.

Activitat A.2.d. Formació en pràctiques restauratives i mediació comunitària

- Formació bàsica en pràctiques restauratives.
- Curs d'aprofundiment en pràctiques restauratives

- Seminari dels formadors en mediació escolar i pràctiques restauratives

Activitat A.2.e. Col·laboració en els programes formatius dirigits a la millora de les habilitats parentals i a la participació de les famílies en la vida dels centres.

Activitat A.2.f. Col·laboració amb els departaments d'orientació i els EOEP, fomentant coneixement de tècniques i estratègies per prevenir i intervenir en temes relacionats amb la convivència.

Activitat A.2.g. Col·laboració en els programes de millora del benestar docent com a mesura per millorar la convivència escolar (seminaris a centres, programes de tutorització o mentories, suport individualitzat...)

PLA DE COEDUCACIÓ DE LES ILLES BALEARS 2019-2022

OBJECTIU B.1. Aconseguir que l'acció educativa que es duu a terme als centres educatius de les Illes Balears estigui basada en els principis de la coeducació i de la igualtat real dones-homes. Donar compliment en l'àmbit educatiu allò que marquen la LLei 11/2016 d' Igualtat de dones i homes a les Illes Balears i la LLei 8/2016 per garantir els drets de lesbianes, gais, trans, bisexuals i intersexuals i per erradicar l'LGTBIfòbia.

Activitat B.1. Sensibilitzar, formar i implicar la comunitat educativa en matèria d'igualtat de gènere i coeducació.

- 1.1.** Oferir formació i recursos per garantir que el professorat, les famílies i els càrrecs directius dels centres educatius disposin de qualificació en matèria de coeducació, diversitat afectivosexual i violència masclista.

1.2. Sensibilitzar tota la comunitat educativa en coeducació, diversitat afectivosexual i violència masclista.

1.3. Fomentar la corresponsabilitat de la comunitat educativa en el tractament de la coeducació, la diversitat afectivosexual i la violència masclista.

Activitat B.2. Incorporar la perspectiva de gènere a l'educació.

1.1. Desenvolupar el currículum des de la perspectiva de gènere i incorporar-la com a element estratègic en tots els documents de planificació.

1.2. Organitzar, gestionar i fomentar que els centres educatius facin una promoció real de la igualtat.

1.3. Aplicar la perspectiva de gènere a la tutoria i l'orientació acadèmica i professional.

Activitat B.3. Incorporar mesures favorables perquè els centres integrin els models coeducatius.

1.1. Analitzar i corregir els materials didàctics per eliminar-ne els prejudicis i els estereotips discriminatoris.

1.2. Impulsar i afavorir la pràctica escolar inclusiva i equitativa mitjançant la utilització d'un llenguatge no sexista i incluiu en les seves expressions visuals, orals, escrites i entorns digitals.

1.3. Organitzar els espais dels centres amb criteris d'igualtat afavoridors de la convivència.

Activitat B.4. Oferir una educació afectiva i sexual integral, amb perspectiva de gènere, que atengui la diversitat sexual, les diferents identitats de gènere i la diversitat familiar i promoure l'establiment de relacions positives, saludables i igualitàries.

1.1. Incorporar el programa d'educació afectivosexual «Amb tots els sentits» al projecte educatiu de centre i la programació general anual.

Activitat B.5. Intervenir en l'àmbit educatiu per prevenir, detectar i actuar davant les violències masclistes i LGTBIfòbiques.

- 1.1.** Desenvolupar plans, orientacions i protocols específics per fomentar la resolució dels conflictes i prevenir, detectar i actuar davant la violència masclista i LGTBI-fòbica.

ASSESSORAMENT I INTERVENCIÓ

OBJECTIU C. Assessorar a la comunitat educativa, en coordinació amb la inspecció educativa i els serveis jurídics, en el cas de conflictes significatius.

Activitat C.1. Disposició de tres Unitats de Convivència: una a Mallorca, una Menorca i una a Eivissa i Formentera. Està pendent de cobrir una plaça a Menorca i una a Eivissa i Formentera.

Activitat C.2. Creació i posada en marxa del Servei d'Assessorament i Acompanyament a l'alumnat LGTBI

Activitat C.3. Formació i difusió en el protocol de prevenció, detecció i intervenció en casos d'assetjament escolar, *Bullying*.

Activitat C.4. Revisió i modificació del protocol d'acompanyament a l'alumnat trans*

Activitat C.5. Formació i difusió en el protocol d'acompanyament a l'alumnat trans*

Activitat C.6. Difusió de recomanacions o protocols d'actuació en cas de *ciberbullying*

o altres situacions d'assetjament virtual com el *grooming* o el *sexting*.

Activitat C.7. Difusió de recomanacions o protocols de detecció i intervenció en situacions de:

- Abús sexual.
- Violència de Gènere.
- Maltractament a la infància.
- Dol.

- Suïcidi
- Absentisme
- Addiccions i pantalles

Activitat C.8. Redefinició de les funcions de la Comissió d'Experts, en el sentit de comptar amb comissions específiques per a les diferents situacions a estudiar

COORDINACIÓ AMB INSTITUCIONS I ENTITATS QUE TREBALLEN LA CONVIVÈNCIA

OBJECTIU D: La participació dins projectes o plans autonòmics, nacionals i internacionals.

Activitat D.1 Col.laboració i coordinació amb l'Observatori Estatal de la Convivència

Activitat D.2 Coordinació i col.laboració amb organismes similars i amb la resta de l'administració per tal de participar en projectes des d'una perspectiva preventiva (convivència escolar, prevenció del racisme, assetjament escolar i violència de gènere, absentisme, suïcidi, addiccions, tecnologia)

Activitat D.3 Coordinació i col.laboració amb entitats representants de sectors en situacions de risc per la seva situació personal, social o cultural.

Activitat D.4 Establiment de convenis de col.laboració a nivell autonòmic, nacional o internacional

COMUNICACIÓ I DIFUSIÓ

OBJECTIU E: Mantenir i millorar la comunicació i la difusió d'informacions i recursos per a la millora de la convivència.

Activitat E.1. Revisió de la plana web, facebook, twitter, ... i difusió d'informació, periòdicament.

Activitat E.2. Establiment de canals de comunicació directa amb els principals agents de la convivència a la comunitat educativa (coordinadors/es de convivència i coeducació , orientadors/es, EOEP, directors/es, equips directius...).

ÀMBIT NORMATIU

OBJECTIU F: Valorar, elaborar i difondre la legislació necessària referent a normes, plans de convivència i funcions de l'Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar.

Activitat F.1. Valoració de canvi de funcions de l'Institut: canvi de les funcions de la comissió d'experts i de l'èxit escolar.

Activitat F.2. Revisió del Decret 121/2010, i elaboració d'un nou Decret de Convivència

AVALUACIÓ

OBJECTIU G : Avaluar la convivència escolar a les Illes Balears.

Activitat G.1. Elaboració de les memòries anuals de Convivència Escolar, a través de la recollida de memòries dels plans de convivència dels centres.

Activitat G.2. Foment de mesures per l'autoavaluació de la convivència per l'elaboració dels Plans de Convivència dels centres educatius.

Activitat G.3. Establiment de convenis de col·laboració amb entitats de l'Administració (IBESTAD), la Universitat o de la comunitat per tal d'establir altres estratègies d'avaluació conjuntes.

Activitat G.4. Difusió dels resultats de l'avaluació

